

A Pécsi Ítéltábla a dr. Mátyás Brigitta ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű és **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - a dr. Sándor Attila ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Szekszárdi Törvényszéken indított perében a 2013. február 27. napján kelt 16.P.20.585/2009/71. számú ítélet ellen a felperesek részéről 74. sorszám, az alperes részéről 72. és 75. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő nem vagyon kártérítés összegét az I. rendű felperes esetében 6.000.000 (hatmillió) forintra, a II. rendű felperes esetében 4.000.000 (négy millió) forintra, és ezeknek az összegeknek 2013. február 27. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félét első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

Az alperes által vagyoni kártérítés címén az I-II. rendű felpereseknek együttesen fizetendő marasztalás összegét 5.483.229 (ötmillió-négy száznyolcvanhárom ezer-kettő százhuszonkilenc) forintra, és ebből az összegből az elsőfokú ítéletben meghatározott 2.298.282 (kettő millió-kettő százkilencvennyolcezer-kettő száznyolcvankettő) forintnak 2004. április 1. napjától 2004. december 31. napjáig terjedő időre évi 11 (tizenegy) %, 2005. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félét első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára; 297.317 (kettő százkilencvenhét ezer-három száztizenhét) forintnak 2007. július 1. napjától; 192.000 (egyszázkilencvenkettő ezer) forintnak 2009. február 15. napjától; 1.098.230 (egymillió-kilencvennyolcezer-kettő százharminc) forintnak 2009. november 1. napjától; továbbá 482.800 (négy száznyolcvankettő ezer-nyolcszáz) forintnak 2005. augusztus 1. napjától; 561.600 (ötszázhatvanegyezer-hatszáz) forintnak 2008. február 1. napjától; míg 553.000 (ötszázötvenháromezer) forintnak 2011. április 1. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig

terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára felemeli.

Az alperes által 2013. január 1. napjától fizetendő járadék havi összegét 37.265 (harminchétezer-kettőszázhatvanöt) forintra felemeli.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek együttesen 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek K. M. nevű gyermeke 2001. október 10. napján az alperesi kórházban idegrendszeri fejlődési rendellenességgel született. Születésekor észlelték a tarkólebeny csonthiányát és mintegy ökölnyi agyburok sérvét. Az elvégzett vizsgálatok az oldalkamra hátsó szarvának mérsékelt tágulatát, valamint a két nagyagyféltekét összekötő agyállomány részleges hiányát igazolták. Az agyburoksérv eltávolítása, majd az ezt követően kialakuló agyvíz keringésszavar miatt idegsebészeti műtétek történtek. Hat hónapos korában jelentkezett első ízben eszméletvesztéses, görcsökkel járó rosszulléte, majd 2003-tól kezdődően ismételt epilepsziás rosszullétek léptek fel, amely miatt gyógyszeres kezelésben részesült. Fizikális és pszichomotoros fejlődése késve indult meg, jelenleg fizikálisan korának megfelelően fejlett, de nagy és finom mozgásában, egyensúlyérzékelésében és mozgáskoordinációjában életkorától elmaradást mutat. Mentális fejlődésében enyhe fokú retardáció, a tanuláshoz szükséges kognitív részfunkciók egyenetlensége mutatkozik. Gyógypedagógiai mozgásfejlesztése jelenleg is szükséges. 2006. szeptemberétől napi négy órában óvodába járt, 2009. szeptemberétől általános iskolás.

A gyermek egészségkárosodásának tényét a felperesek nehezen élték meg, életvezetésük elnehezült, pszichés állapotuk hátrányosan változott. Pszichiátriai zavar vagy pszichés betegség egyikükénél sem mutatható ki, enyhébb mértékű, neurotikus jellegű alkalmazkodási nehézség azonban jelentkezett.

K. M. gondozása, az egészségkárosodásával kapcsolatos vizsgálatok, rehabilitáció a felpereseknek jelentős többletterhet jelentenek.

A Sz. Városi Bíróság 19. számú közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét K. M. fejlődési rendellenességének fel nem ismeréséből a felpereseket ért károkért. Határozatát a T. Megyei Bíróság 3. számú közbenső ítéletével helybenhagyta.

A felperesek gyermekük egészségkárosodásával összefüggésben felmerült vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 4.500.000 forint, a II. rendű felperesnek 3.500.000 forint nem vagyoni kártérítést, és ezeknek az összegeknek 2001. október 10. napjától járó késedelmi kamatát, a felpereseknek együttesen 3.885.829 forint vagyoni kártérítést, és ennek késedelmi kamatát, valamint 2013. január 1. napjától minden hónap 15. napjáig előre esedékesen havi 22.265 forint járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és az alperest marasztalta az eljárás költségeiben. Az ítéletet a vagyoni kártérítés és a járadék tekintetében előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Határozatának indokolása szerint a magzati károsodás felismerését meghiúsító, felróható orvosi mulasztás és a terhesség-megszakítás lehetőségéről való tájékoztatás elmaradása miatt a felpereseknek sérült a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi joga, amely megalapozza a kártérítés iránti igényüket. Gyermekük fejlődési rendellenességgel történt megszületése következtében életvitelük beszűkült, pszichés állapotuk hátrányosan változott, amely kapcsolataik alakulására is negatívan hatott. A gyermek ápolását és gondozását túlnyomó részben az I. rendű felperes látja el, ezért esetében magasabb összegű, a káresemény időpontjában érvényesülő ár- és értékviszonyok alapján 4.500.000 forint, míg a II. rendű felperes esetében 3.500.000 forint nem vagyoni kártérítést tartott alkalmasnak az elszenvedett sérelmek hozzávetőleges kiegyenlítésére. A szakértői vélemények alapján arra a megállapításra jutott, hogy a gyermek egészségi állapota óvodába kerüléséig napi kettő óra, míg öt éves kora után napi egy óra többletgondozást tett szükségessé. Az ápolás és gondozás költséget a K. A. Betéti Társaság által alkalmazott díjak 50%-ának alapulvételével állapította meg, annak hangsúlyozásával, hogy a felperesek gyermeke körüli gondozás és ápolás részben speciális felkészültséget igényel, ezért a perben beszerezett, a helyben érvényesülő napszámbéreket kiindulási alapnak tekintő gazdasági szakértői véleményekkel szemben reálisabb a szakképzett ápolás és gondozás díjának figyelembe vétele. Ugyancsak a szakértői vélemény alapján rögzítette, hogy háztartási kisegítésre a felperesek napi kettő óra időtartamban a gyermek öt éves koráig voltak jogosultak. A háztartási kisegítő díjának meghatározásánál azonban nem a szakképzett ellátásra és gondozásra vonatkozó díjat, hanem a gazdasági szakértői véleményben megjelölt díjazást vette alapul. A felperesek által mosással, lakás illetve telefon többlethasználattal összefüggésben érvényesített igényt a gyermek öt éves életkorának eléréséig arra tekintettel találta alaposnak, hogy a gyermek csak ekkor tanult meg járni, illetve egészségi állapota, orvosi vizsgálatokra történő szállításának megszervezése többletköltséggel járt. A szakértői vélemények szerint e költségek felmerülésével a későbbiekben már nem kellett számolni, ezért az ezt meghaladó időtartamra az alperes marasztalására nem látott lehetőséget. Vitamin többletköltség címén az alperest havi 2.000 forintban marasztalta, a jövőre nézve járadék formájában. Az orvosszakértői vélemény, a csatolt kimutatások és egyéb okiratok alapján bizonyítottnak találta, hogy a gyermek tömegközlekedési eszközöket esetleges epilepsziás rohama, illetve

mozgáskoordinációs problémái miatt nem vehet igénybe, ezért indokoltnak találta a közlekedési többletköltség címén érvényesített kártérítési igényt is. Figyelemmel azonban arra, hogy az Országos Egészségbiztosítási Pénztár az útiköltség egy részét megtérítette, a felmerült költség felének megfizetésére kötelezte az alperest, 2013. január 1. napjától ugyancsak járadék jelleggel.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét peres fél fellebbezéssel élt.

A felperesek a késedelmi kamat mértékét a nem vagyoni kártérítés címén megítélt marasztalási összeg tekintetében a 2001. október 10. napjától 2004. december 31. napjáig terjedő időre, míg az alperest vagyoni kártérítés címén terhelő 2.298.282 forint után a 2004. április 1. napjától 2004. december 31. napjáig terjedő időre évi 11%-ban kérték megállapítani. Kérték továbbá, hogy az ápolás, gondozás címén megítélt vagyoni kártérítési összegben felül a másodfokú bíróság kötelezze az alperest további 2.228.700 forint vagyoni kártérítés, és ezen összeg 2008. november 15. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére, továbbá az alperes által 2013. január 1. napjától fizetendő járadék összegét havi 37.265 forintra emelje fel. A fellebbezésben foglaltak szerint amennyiben gyermekük egészségesen születik, akkor három éves életkorától óvodába jár, míg betegsége miatt öt éves koráig az óvodai ellátást egyáltalán nem tudták igénybe venni. 2004. október 1. napjától 2006. augusztus 31. napjáig ezért havonta húsz napon, a megítélt napi kettő órás gondozási szükségleten felül további hat óra többletgondozás volt szükséges az I. rendű felperes részéről. A gyermek 2006. szeptember 1. napjától az általánosnak tekinthető nyolc órával szemben csak napi négy órában járt óvodába, így havi húsz napon további három óra többletgondozás volt indokolt. 2009. szeptember 1. napjától az I. rendű felperes a gyermeket hetente háromszor fejlesztésre viszi, amely három naponta kettő óra, azaz hetente hat óra többletgondozást jelent. A késedelmi kamat mértékét az éves költségvetési törvényben rögzítetteknek megfelelően kérték módosítani.

Az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a nem vagyoni kártérítés címén történt marasztalásának az I. rendű felperes esetében 2.500.000 forintra, a II. rendű felperes esetében 1.000.000 forintra való leszállítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál a döntéshozatal időpontjában fennálló ár- és értékviszonyokat kellett volna alapul vennie. A káresemény időpontjához képest a forgalmi viszonyokban ugyanis jelentős változás következett be, a gyermek egészségi állapota, mentális helyzete és tanulási képességei pedig nagymértékben kedvező irányban változtak meg, maguk után vonva a felperesi család terheinek folyamatos és jelentős enyhülését. E változások kártérítésre kiható értékelése pedig csak akkor történhet meg, ha a bíróság a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapulvételével állapítja meg a nem vagyoni kártérítés összegét. Mindezekben túlmenően úgy ítélte meg, hogy a többletgondoskodást a nem vagyoni kártérítésnél nem lehet figyelembe venni, másrészt pedig indokolt a felperesi szülők közötti jelentősebb különbségtétel. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vagyoni kártérítés meghatározása során olyan elemeket is értékelt, amelyek egy egészséges gyermek

gondozása és nevelése során is felmerülnek. A gyermek körüli gondoskodás, ápolás többletteljesítései a szakértői véleményben ugyan megjelennek, ezeket azonban tanúvallomások nem támasztják alá, mint ahogy nem bizonyított a háztartási kisegítő tényleges közreműködése sem. Mosási, lakás-többlethasználati és többlet telefonhasználati költségek az egészségkárosodástól függetlenül is jelentkeztek volna, így e jogcímen kártérítésre a felperesek nem jogosultak. Kifogásolta azt is, hogy az ápolási többletköltségek megállapításánál az elsőfokú bíróság a K. A. Bt. árait vette figyelembe (amelyet egyébként is a teljes díj legfeljebb 30%-ában talált elfogadhatónak), és a helyi viszonyokban megjelenő ápolási, gondozási szolgáltatási díjakat figyelmen kívül hagyta. A vitamin többletkiadás és a közlekedési többletköltség címén érvényesített igényt csak kisebb részében találta megalapozottnak, azzal azonban, hogy jövőre nézve a kártérítési járadék megállapítása szükségtelen. Hivatkozott arra is, hogy valamennyi kártérítési elem tekintetében a társadalombiztosítás által fedezett költségeket le kell vonni, továbbá az elsőfokú ítéletből is kitűnően a pernyertesség-pervesztesség aránya már az elsőfokú ítélet alapján is megközelítőleg azonos volt, így a felperesek javára perköltség nem ítélt meg.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezések részben alaposak.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, és az abból levont következtetések nagyobb részével is egyetértett a másodfokú bíróság.

A közbenső ítélet és a perben lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján nem volt vitás, hogy a felperesek esetében gyermekük fejlődési rendellenességének fel nem ismerése és a terhesség megszakítás lehetőségére vonatkozó megfelelő szakmai tájékoztatás elmulasztása miatt sérült a családtervezéshez és az önrendelkezéshez, továbbá a teljes és egészséges családban éléshez fűződő személyiségi jog, amely a Ptk.84.§-a (1) bekezdésének e) pontjából következően a Ptk.355.§-ának (4) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés alapja. Az elsőfokú bíróság feltárta mindazokat a jogsértés által kiváltott hátrányokat is, amelyek pénzületi szolgáltatás nyújtásával ellensúlyozhatók. Általánosságban elmondható, hogy a sérült gyermek nevelése óriási pszichés és egzisztenciális terheket ró a családra. A fogyatékos gyermek születését követő években megváltozik a család életvezetése, életminősége, a korábban megszokott életritmus, a család gazdasági helyzete, életének struktúrája gyakran átalakul. A gyermek számára feltétlenül szükséges speciális eszközök vagy szolgáltatások jelentősen megterhelik a család forrásait. A család életét - mind a rendelkezésre álló idő, mind pedig az energia tekintetében - jelentős mértékben leköti a fogyatékos családtag ellátása. Ezeket az általános megállapításokat a felperesek személyes előadása, N. M., L.-né I. E. tanúk vallomása, valamint a perben beszerzett szakértői vélemények is megerősítették. Az elsőfokú bíróság részletesen kitért arra, hogy a házastársak egymás közti kapcsolata, érzelmi élete, baráti kapcsolatai miként változtak a beteg

gyermek megszületését követően, pszichés státuszuk hogyan alakult, hangsúlyozva azt is, hogy a szülő számára nagyon nehéz annak elfogadása és feldolgozása, hogy gyermeke betegen született, és a betegségéből adódó problémák egész életén keresztül elkísérik. Megfelelően értékelte azt is, hogy különösen a gyermek öt éves koráig az I. rendű felperes volt az, aki az állandó ápolást, gondozást biztosította, amely a II. rendű felpereshez viszonyítva is többlet megterhelést jelentett számára. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a többlet gondoskodás, állandó készenlét olyan pszichés megterhelést, hátrányos életmódbeli változást jelent, amelyet a nem vagyoni kártérítés körében attól függetlenül értékelni kell, hogy az ápolás, gondozás költségében a bíróság az alperest marasztalta. Egyetértett ugyanakkor a másodfokú bíróság az alperesi fellebbezésben foglalt azzal a megállapítással, amely szerint a gyermek állapotában pozitív irányú fejlődés figyelhető meg. A szakértői vélemények szerint teljes kiszolgáltatást már nem igényel, az öltözködés, étkezés, fürdőszoba használat során csak minimális segítségre, inkább felügyeletre van szüksége, mozgáskoordinációja sokat javult. Általános iskolai jellemzése szerint gyengébb értelmi képességei ellenére is szépen halad a tanulásban, igyekszik figyelni, szorgalmas és szívesen megy iskolába. A szülők is képesnek tartják arra, hogy egy szakmát elsajátítson, így bizonyos korlátokkal ugyan, de önálló életvitelt tudjon folytatni. Erre a fejlődésre egyébként maga az I. rendű felperes is utalt a szakértői vizsgálaton (16. sorszám alatti szakértői vélemény). Elmondta, hogy látszik a fejlődés a kislányon, a finomabb mozgások ugyan nagyon nehezen mennek, de mindenki elismeri, hogy abban is van fejlődés. A szakértő szerint neurológia státuszában is lassú és fokozatos javulás figyelhető meg, epilepsziás rohamai csökkentek, emiatt a szülők állandó, folyamatos készsége nem indokolt. Ezzel együtt sem vitatható, hogy mind értelmi képességeit, mint mozgáskoordinációját illetően kortársaitól jelentősen elmarad, amely az elsőfokú ítéletben is kifejezésre juttatott törődést, gondoskodást a jövőben is szükségessé teszi. A felperesek fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott, a 2013/2014. tanévtől indokolt magántanulói statusz viszont már olyan új ténynek tekinthető, amelynek indokoltsága, és így az I. rendű felperesre háruló újabb többletteleherként a nem vagyoni kártérítés összegére való kihatása a fellebbezési eljárásban már nem vizsgálható. (Csak megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperesek szerint az iskola nem tudja biztosítani a 8.00 órától 16.00 óráig történő foglalkoztatást, míg a 2013. augusztus 27. napján kelt levél szerint a szülő kezdeményezte a gyermek magántanulói statuszát.)

A bírói gyakorlat szerint (EBH 1999.17, EBH 2009.2041) a Ptk.360. §-ának (1) bekezdése a kártérítés mértékének megállapításáig terjedő időben az értékviszonyokban bekövetkezett változások figyelembevételét nem zárja ki. A kártérítési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a bíróság - kellő indokok alapján - a károkozás idején érvényes értékviszonyok helyett az elbírálás idején érvényesülő - az időközben bekövetkezett ár- és értékviszonyok változását kifejező - értékviszonyok alapulvételével is meghatározhatja a Ptk.355.§-ának (4) bekezdése szerinti sajátos cél kielégítését szolgáló nem vagyoni kártérítés összegét.

Egyetértett a másodfokú bíróság az alperesnek azzal a fellebbezési hivatkozással, hogy a perbeli esetben is indokolt a felperesek részére járó nem vagyoni kártérítésnek a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapján történő megállapítása. A káresemény óta mintegy tizenkét év telt el, amely időtartam megnehezíti a káreset folytán fellépett hátrányok és azok következményeinek a korabeli értékviszonyok alapulvételével történő értékelését. Emellett a gyermek és ezen keresztül a szülők élethelyzetében bekövetkezett változások teljes körű figyelembe vétele is így biztosítható. Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az I. rendű felperes esetében 6.000.000 forint, a II. rendű felperes esetében pedig 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés az, amely hozzávetőlegesen alkalmas az őket ért nem vagyoni hátrányok kiegyenlítésére, ezért az alperes marasztalását ezekre az összegekre leszállította. A nem vagyoni kártérítés elbíráláskori ár- és értékviszonyok alapján történő megállapítása esetén sem mellőzhető a késedelmi kamatban történő marasztalás, azzal azonban, hogy a késedelmi kamat ilyenkor nem a károkozás időpontjától, hanem a határozat meghozatalának időpontjától kezdődően jár.

Nem találta alaposnak ugyanakkor a másodfokú bíróság az alperesnek a vagyoni kártérítések összegét támadó fellebbezését. Téves az alperesnek az a hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel arra, hogy egy egészséges gyermek felnevelése is jelentős időráfordítással és költséggel jár. Valamennyi tétel esetében mind a szakértői vélemény, mind pedig az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy csupán azokat a költségeket lehet figyelembe venni, amelyek egy egészséges gyermek neveléséhez képest többletként jelentkeznek, és az ápolási, gondozási költségek meghatározása is ennek teljes körű figyelembevételével történt. A szakértői vélemények egyértelműen alátámasztották az ápolási, gondozási, illetőleg a háztartási kisegítés szükségességét, ezek tényleges megvalósulását pedig a perben kihallgatott tanúk vallomása, valamint valamennyi iskolai jellemzés alátámasztotta. A gyermek megkésett mozgásfejlődése, illetve a korai életévekben gyakori epilepsziás rohamok miatt szükséges orvosi ellátások megszervezése indokolja az alperesnek többlet mosási, lakásfenntartási és telefon költségekben való marasztalását is. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor az ápolási, gondozási munkák költségének megállapításánál nem a helyi viszonylatban érvényesülő napszámბérekбől, hanem a szintén ápolási, gondozási szakfeladatokat ellátó K. A. Bt. áraiból indult ki. Az általa közölt óradíjak 50%-ában figyelembe vett díjazás eltúlzottnak semmiképpen sem tekinthető. A szakértői vélemények alapján indokolt a vitamin többletkiadás, a közlekedési többletköltség is, nem csupán a már eltelt időre, hanem járadék jelleggel a jövőre is. Az elsőfokú bíróság valamennyi szükséges tételnél a társadalombiztosítás által fedezett költségeket levonta, a további felmerült költségek esetében a levonás nem indokolt.

Részben találta alaposnak a másodfokú bíróság a felperesek fellebbezését.

A perben nem vitás tényállás szerint a felperesek gyermeke az óvodát az általánosan elfogadott három éves korral szemben csak öt évesen tudta megkezdeni, és az iskolai tanulmányok kezdetéig mindössze négy órát töltött

óvodában. A Mozgásvizsgáló Országos Szakértői Bizottság szakvéleménye azonban már 2004. áprilisában javasolta a gyermek óvodai foglalkoztatását, majd 2006. májusában a javaslat már azt tartalmazta, hogy egész napos óvodai képzésben részesülhetne. Az óvodai jellemzés szerint azonban a délelőtti foglalkozásokon még az utolsó óvodai évben is annyira elfáradt, hogy ebéd után pihenni, aludni nem tudott, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint mindezek ismeretében a nyolc órás óvodai foglalkoztatás nem volt elvárható. Az elsőfokú bíróság által megítélt többletgondozás időtartamát is figyelembe véve - szem előtt tartva a szakértői véleményeknek azt a megállapítását is, amely erre az időszakra már nem a teljes kiszolgálást, csak egy fokozottabb odafigyelést tartott szükségesnek, és azt is egyre csökkenő mértékben - a 2004. október 1. napjától 2006. augusztus 31. napjáig terjedő időre húsz napon keresztül a megítélt napi kettő órás gondozási szükségleten felül három óra többletgondozás, míg 2006. szeptember 1. napjától 2009. augusztus 31. napjáig napi további kettő óra többletgondozás költségében marasztalta az alperest. A szakértői vélemények teljesen egyértelműek abban, hogy fejlesztésre a felperesek gyermeke továbbra is rászorul, ezért az ezzel kapcsolatos többletköltséget alappal igényelték a felperesek, amely húsz napra számítva napi egy órás többletápolásnak felel meg.

A K. A. Bt. által alkalmazott díjak 50%-ának alapulvételével a 2004. október 1. napjától 2006. augusztus 31. napjáig járó többletgondozás költsége 482.800 forint, 2006. szeptember 1. napjától 2009. augusztus 31. napjáig 561.600 forint, 2009. szeptember 1. napjától a felperesek fellebbezésében is kimunkált 553.000 forint, míg a járadék összege 2013. január 1. napjától havi 37.265 forint.

A késedelmi kamat mértékét a Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 121.§-ának b) pontjára, a 2002. évi LXII. törvény 118.§-ának b) pontjára, a 2003. évi CXVI. törvény 129.§-ának b) pontjára, valamint a 2013. évi XXXIV. törvény 14.§-a (10) bekezdésének d) pontjára figyelemmel állapította meg a másodfokú bíróság.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a perköltség megállapításnál a részleges pernyertesség körében érvényesülő általános szabálytól eltérően a Pp.81.§-ának (2) bekezdését alkalmazta. A per kártérítésre irányult, a felperesek által követelt összeg a másodfokú bíróság döntésére figyelemmel sem volt nyilvánvalóan eltúlzott, ezért a felpereseket a marasztalási összeghez igazodóan illeti meg az elsőfokú perköltség.

A másodfokú bíróság a felperesek részére járó nem vagyoni kártérítés összegét ugyan leszállította, a vagyoni kártérítések összegét viszont felemelte, ezért az elsőfokú eljárási költségek összegének módosítása szükségtelen volt.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb fellebbezett részében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése a 2004. október 1. napjától 2009. augusztus 31. napjáig érvényesített vagyoni kártérítési igények tekintetében fele részben volt sikeres, míg a 2009. szeptember 1. napjától érvényesített igények tekintetében pernyertesek lettek. Az alperes nem vagyoni kártérítést érintő fellebbezése - figyelembe véve azt is, hogy a jelenlegi ár- és értékviszonyok figyelembevételét kérte - fele részben vezetett sikerre, a részben járadék jelleggel érvényesített vagyoni kártérítési igényeket támadó fellebbezése pedig sikertelen volt. Mindezeket figyelembe véve a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes köteles a felpereseknek a Pp.81.§-ának (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. A felperesek személyes költségmentességben részesültek, az alperes személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

Pécs, 2013. szeptember 12.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró